

Planning voorjaarsbesluitvorming op hoofdlijnen

Datum	Wat
Februari	Uitgaven: departementen delen uitvoeringsinformatie met Financiën Inkomsten: proces inkomsten toelichten in vierhoek
Woensdag 9 maart	Publicatie CEP door CPB
Vrijdag 11 maart	Uitgaven: departementen sturen uitwerkingsbrieven naar Financiën
Vrijdag 11 maart	Kaderbrief in de MR
14 maart t/m eind april	Inkomsten: aantal vierhoeken voor lasten- en koopkrachtbesluitvorming
April	Uitgaven: bilaterale overleggen over uitwerking begroting
Vrijdag 29 april	Vaststellen besluiten Voorjaarsnota en hoofdlijnen inkomsten in MR
2 t/m 6 mei	Meireces
Vrijdag 20 mei	Vaststellen Voorjaarsnota en hoofdlijnen inkomsten in MR
Uiterlijk 1 juni	Verzending Voorjaarsnota, hoofdlijnen inkomsten en suppletoire begrotingen naar parlement
Augustus	Inkomsten: afsluitende ronde inkomsten- en koopkrachtbesluitvorming

Planning lange termijn op hoofdlijnen

Datum	Wat
Maart	Schrijven richtingennotitie Aangiftecampagne 2021 van start
April	Deadline 1 april: Verzending richtingennotitie Kamerdebat Voorjaarsbesluitvorming
Mei	Wetteksten gereedmaken
Juni	Uitvoeringstoetsen
Juli	Deadline 1 juli: garantietermijn aangifte 2021 Uitvoeringstoetsen
Augustus	Deadline 4 augustus: aanpassing aanslagen nav massaal bezwaar Augustusbesluitvorming
September	Prinsjesdag
Oktober	Parlementaire behandeling
November	Parlementaire behandeling
December	Parlementaire behandeling

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER INFORMATIE EN BESPREKING WOE 16 FEBRUARI 10:00

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Algemene
Fiscale Politiek

Persoonsgegevens

nota

Box 3 vastgoed en wegen op de hand

Aanleiding

In deze nota vindt u informatie over twee onderwerpen met betrekking tot box 3. Ten eerste informeren we u – naar aanleiding van uw vraag in het overleg van 10 februari – over de mogelijkheden om inkomen uit onroerend goed (tijdelijk) te belasten in box 1. Ten tweede bevat deze nota een toelichting bij het nader in kaart brengen van uitvoeringsaspecten van de vormgeving van het rechtsherstel met een korte terugkoppeling van de eerste 'Wegen op de hand'-sessie.

Kern

Vastgoed belasten in box 1

- Een mogelijkheid om vastgoed (anders dan de eigen woning) te belasten tegen het werkelijke rendement, is door vastgoed (gedeeltelijk) over te hevelen naar box 1. Hierbij gaat de voorkeur uit naar resultaat uit overige werkzaamheden.
- De PvdA heeft bij het Belastingplan 2022 een amendement ingediend op dit gebied met als doel het aanpakken van de zogenoemde huisjesmelkers. Het amendement beoogt het verhuren van woningen met huurbescherming aan te merken als een werkzaamheid in box 1. Het amendement en de appreciatie van uw ambtsvoorganger vindt u in de bijlage. De appreciatie was overwegend negatief.
- Het voortaan in box 1 belasten van vastgoed dat momenteel in box 3 wordt belast betreft een grote wijziging in de systematiek van de inkomstenbelasting die eerst goed uitgewerkt en doordacht dient te worden. De samenhang met de ondernemerssfeer (o.a. toepassing ruilarresten, onderhoudskosten) en de Vpb-sfeer (o.a. de fbi) dient nader te worden onderzocht. Ook moet worden nagedacht over de gevolgen voor sfeerovergang, regelgeving voor anti-boxhoppen, vakantiewoningen, woonwinkelpanden, afgeleide rechten zoals bloot-eigendom/vruchtgebruikconstructies, etc. Een wijziging lijkt daarmee complexiteit verhogend.
- De Belastingdienst beschikt niet over contra-informatie met betrekking tot huurinkomsten en kosten. Het belasten van vastgoed in box 1 zal leiden tot een grote toename in uitvoeringslasten voor de Belastingdienst. Belastingplichtigen moeten daarnaast een administratie voor box 1 gaan voeren waardoor het tevens leidt tot een aanzienlijke lastenverzwaring voor hen.
- Het belasten van vastgoed in box 1 als tussenoplossing tot er een stelsel op basis van werkelijk rendement in box 3 is ingevoerd, lijkt niet realistisch. Het

Datum

14 februari 2022

Notanummer

2022-0000047156

Bijlagen

1. Amendement PvdA
2. Appreciatie amendement P
3. Inbreng wegen op de hand

16.02.2022

Gelene
Muel

Besproken

ear

is de vraag of overheveling eerder in werking kan treden dan het nieuwe box 3-stelsel zoals is overeengekomen in het coalitieakkoord.

- Door een box 3-stelsel op basis van werkelijk rendement worden de verschillen tussen box 1 en box 3 voor de belasting op vastgoed kleiner. De verschillen kunnen dan met name nog zitten in de tarieven en de manier van vermogen belasten (vermogenswinstbelasting in box 1 vs. een vermogensaanwasbelasting in box 3).
- Er kan nog geen goede inschatting worden gegeven van de uitvoeringsgevolgen van het overhevelen van vastgoed naar box 1. Hiervoor moeten de contouren van de wijziging duidelijker worden.

Aanpak nadere uitwerking uitvoerbaarheid

Een definitief oordeel of herstelvarianten uitvoerbaar zijn en inpasbaar zijn in het IV-portfolio en wat de consequenties en kosten zijn, kan worden gemaakt na een uitvoeringstoets. In deze notitie gaan we in op de aanpak om uitvoeringaspecten verder in beeld te brengen in aanloop naar de uitvoeringstoets en inpassing in het IV-portfolio.

- Zoals bekend zijn uitvoeringsonderdelen vanaf de start al goed betrokken bij de verschillende scenario's die op dit moment worden uitgewerkt voor herstel en spoed- en toekomstige wetgeving. Een volgende stap naar meer inzicht in de uitvoeringsconsequenties wordt gezet met 'wegen op de hand' sessies.
- Dit betekent dat alle onderdelen van de Belastingdienst in een webex-sessie integraal worden bevraagd over de gevolgen voor de uitvoering. In deze sessie worden de uitvoeringsconsequenties geschetst, maar worden ook nadere vragen ter verheldering gesteld en actiepunten gesignaleerd. Naast het in kaart brengen van de uitvoeringsgevolgen is dus ook informatiedeling een belangrijk doel van een 'wegen op de hand'-sessie.
- Wij verwachten meerdere 'wegen op de hand'-sessies te organiseren aangezien het beeld continu ontwikkelt. Daarbij wordt de beschrijving van de oplossing en het beleidsmatige doel steeds verder aangescherpt, zodat de oplossing vanuit uitvoeringsperspectief goed kan worden geïnterpreteerd en beoordeeld.
- Zo komen wij steeds een stap verder bij het beoordelen van de uitvoeringsgevolgen.

Werk
Neder
uitgewerkt

'Wegen op de hand'-sessie over herstel

- Donderdag 10 februari heeft er een 'wegen op de hand'-sessie plaatsgevonden over de scenario's voor het herstel (zonder tegenbewijsregeling) en over de definitieve aanslagen 2021.
- Tijdens de sessie zijn twee opties besproken:
 - Optie 1: Werkelijke vermogensmix, met aangepast forfait voor sparen en schulden;
 - Optie 2: Werkelijke vermogensmix met aangepast forfait voor meer vermogensbestanddelen;
- Het eerste beeld is dat de eerder voorgestelde IV-oplossing - die uitgaat van een werkelijke vermogensmix i.c.m. met forfaitaire percentages, zonder tegenbewijsregeling - mogelijkheden geeft.
- Echter zijn er ook de nodige "rafelranden" benoemd, die nadere aandacht vragen. Voorbeelden van rafelranden zijn de uitwerking van de verdeling heffingsvrij vermogen tussen partners, de uitdaging bij herstel voor buitenlandse belastingplichtigen en het niet kunnen identificeren van bepaalde laagrenderende beleggingen (denk aan obligaties, contant geld

etc.). Deze rafelranden worden nader uitgewerkt. Nog buiten beschouwing is gelaten de uitvoeringslast die samen kan hangen met het ontbreken van een tegenbewijsregeling (bezwaren e.d.).

- Woensdag 16 februari vindt er een 'wegen op de hand'-sessie plaats over een tegenbewijsregeling en de scenario's bij de spoedwetgeving.
- Om uitsluitel te geven op uitvoerbaarheid dient er altijd nog een uitvoeringstoets te worden opgesteld, deze kent een reguliere doorlooptijd van 8 weken en kan pas starten indien wetgeving is geschreven en vaststaat. Tot slot dient na afloop van de uitvoeringstoets de wetgeving ook integraal te worden bekeken met het oog op het IV-portfolio.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

23/2 15.30 u

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Nota bespreking stand van zaken box 3 op 23 februari

Datum

21 februari 2022

Notanummer

2022-0000052769

Bijlagen

1. Concept-adviesaanvraag

Aanleiding

Op woensdag 23 februari vindt de wekelijkse bespreking over box 3 plaats. In dit overleg wordt gevraagd om besluitvorming over de aangiftecampagne 2021 en de voorlopige aanslag 2022. Daarnaast wordt ingegaan op het aanvragen van extern juridisch advies. Ten slotte wordt u geïnformeerd over signalen over binnenkomende bezwaren en de nog lopende Hoge Raad procedures inzake box 3.

Beslispunt 1

Bent u akkoord met het pauzeren van de invordering voor de niet betaalde termijnen Voorlopige Aanslag 2022 in geval van een belang in box 3 totdat het herstel in via de definitieve aanslag (over belastingjaar 2022) in 2023 heeft plaatsgevonden? Het effect op de ontvangsten kosten vervolging wordt geschat op ca. €1 mln.

23.02.2022

Akkoord

Beslispunt 2

Geeft u de voorkeur aan optie 1 of 2 voor de aangiftecampagne 2021?

- 1) Vasthouden aan de gekozen koers met betrekking tot de aangiftecampagne, waarbij belastingplichtigen voor 1 mei aangifte kunnen doen met gebruikmaking van het aangifteprogramma 2021. Desgewenst kunnen burgers op eenvoudige wijze regulier uitstel voor het indienen van de aangifte vragen. Uitstel leidt in het reguliere proces bij te betalen aanslagen tot het in rekening brengen van belastingrente. Aangezien de gevolgen van het arrest HR in de berekeningen van het aangifteprogramma niet zijn verwerkt, leidt dit tot risico's op nadelige consequenties voor bepaalde groepen belastingplichtigen. Daarnaast wordt weerstand verwacht bij belastingplichtigen met box 3 inkomen om dit aangifteprogramma te gebruiken. Dit kan zorgen voor verdere (over)belasting van de Belastingtelefoon.
- 2) Verlengen van de termijn voor het doen van aangifte voor alle belastingplichtigen. Aan deze optie zijn eveneens risico's verbonden, zoals verstoring van de zorgvuldig geplande aangiftecampagne en verstoring van de productieplanning van de Belastingdienst vanwege de te verwachten latere indiening van aangiften. Dit kan zorgen voor verdere (over)belasting van de Belastingtelefoon. Deze optie met verlenging tot 1 september leidt tot een derving van belastingrente van ca. € 22 mln., waarvan € 12 mln. in 2022. Bij iedere maand extra verlenging stijgt de

Akkoord
optie 1

derving.

Als dit wordt ingepast binnen de raming dan is er geen budgettaire ruimte om de herstelactie invorderingsrente volgens de huidige planning uit te voeren. Overwogen kan worden om de dekking mee te laten lopen met de totale gevolgen voor de uitgaven aangaande box 3. Voordat tot uitvoering wordt overgegaan moet de dekking zijn goedgekeurd door de Minister van Financiën.

Beslispunt 3

Gaat u akkoord met het vragen van advies aan externe deskundigen over de volgende onderwerpen, uitgewerkt in de bijgevoegde adviesaanvraag:

1. de juridische houdbaarheid van het bieden van rechtsherstel op basis van forfaits en de werkelijke vermogensmix, zonder mogelijkheid tot tegenbewijs.
2. de juridische houdbaarheid van spoedwetgeving waarbij eveneens gebruik wordt gemaakt van forfaits en de werkelijke vermogensmix (in lijn met het rechtsherstel), zonder mogelijkheid tot tegenbewijs.
3. de juridische houdbaarheid van een vermogensbelasting.

Ahlwa

Kern

1. Invordering Voorlopige Aanslag 2022

- Er komen signalen binnen dat ondanks de informatie op de website van de Belastingdienst, het risico bestaat dat een significant aantal burgers niet de Voorlopige aanslag (VA) 2022 zal voldoen.
- Geadviseerd wordt om niet betaalde termijnen VA 2022 met een belang in box 3 niet in te vorderen totdat het herstel in via de definitieve aanslag (over belastingjaar 2022) in 2023 heeft plaatsgevonden.
- Voor de voorbereiding van deze pauzering adviseren we om in maart geen herinneringen, aanmaningen en dwangbevelen te versturen voor de niet betaalde eerste termijn VA 2022. Dit betreft alle VA's, dus ook zonder belang in box 3.

2. Aanpak aangiftecampagne 2021

- De gevolgen voor het aangifteprogramma naar aanleiding van het arrest HR inzake box 3 zijn op dit moment in onderzoek.
- In het huidige aangifteprogramma 2021 zijn de gevolgen van het arrest HR derhalve niet verwerkt. Het berekende inkomen en de berekende belasting in de online aangifte 2021 is in box 3 situaties veelal onjuist. Dit wordt reeds gecommuniceerd in de online aangifte waarbij wordt vermeld dat de definitieve aanslag, mogelijk later dan gebruikelijk, zal worden opgelegd met inachtneming van het arrest van de HR.
- Aanpassing van het aangifteprogramma 2021 is pas mogelijk nadat bij de voorjaarsbesluitvorming een keuze is gemaakt ten aanzien van de gevolgen van het arrest van de HR.
- Tot nog toe is gekoerst op het regulier doorgang vinden van de aangiftecampagne waarbij gebruik kan worden gemaakt van het aangifteprogramma 2021. Dit betekent dat vanaf 1 maart tijdig vóór 1 mei aangifte gedaan moet worden, waarbij de belastingplichtige alle bestanddelen van het inkomen juist kan en moet invullen.
- Belastingplichtigen kunnen desgewenst op eenvoudige wijze regulier uitstel voor het doen van aangifte aanvragen, uitstel geldt dan tot 1

september. Bezien wordt hoe deze reguliere uitstelmogelijkheid gericht kan worden gecommuniceerd aan de doelgroep met een box 3 inkomen.

- Alternatief is dat de Belastingdienst het tijdpad aanpast voor het versturen van herinneringen en aanmaningen.

3. Aanvraag juridisch advies tegenbewijsregeling en vermogensbelasting

- Op basis van een eerste inventarisatie van de uitvoeringsaspecten is geconcludeerd dat een tegenbewijsregeling onuitvoerbaar lijkt. Er wordt gekeken of er mogelijkheden zijn om een tegenbewijsregeling beter behapbaar te maken.
- Onze inschatting is echter dat het niet bieden van de mogelijkheid tot tegenbewijs wanneer het forfaitaire rendement hoger is dan het werkelijke rendement op gespannen voet staat met het arrest van de HR.
- Geadviseerd wordt aanvullend extern advies te vragen over de juridische houdbaarheid van rechtsherstel en spoedwetgeving zonder tegenbewijsregeling, en de juridische houdbaarheid van een vermogensbelasting.

Toelichting Beslispunt 1

Voorlopige aanslag 2022

Op de website van de Belastingdienst is aangegeven dat de voorlopige aanslagen (VA) 2022 later bij definitieve aanslag worden hersteld en dat de burger geen actie hoeft te ondernemen. Er zijn meerdere signalen waaruit het risico blijkt, dat een significant aantal burgers de VA niet zal voldoen omdat ze de VA foutief ingeschat vinden. Het is niet mogelijk de te betalen aanslag stop te zetten. Sommige burgers kiezen voor een alternatief om niet te hoeven betalen: de intrekkingen van de machtiging voor de automatische incasso. Dagelijks ontvangt de Belastingdienst tientallen intrekkingen van de machtiging voor de automatische incasso. Het is niet te verwachten dat deze burgers de VA vervolgens via een handmatige overboeking zullen betalen. Ook telefoontjes en bezwaren wijzen op het mogelijk massaal niet gaan voldoen van de VA.

Impact niet betaalde VA's

Het gevolg is normaliter dat de burgers die de VA niet voldoen in de vervolging raken. Op 28 februari 2022 vervalt de eerste betaaltermijn. Niet betalen van deze termijn leidt ertoe dat de burger op 16 maart een herinnering ontvangt, op 20 april een aanmaning inclusief kosten ontvangt en op 15 mei een dwangbevel inclusief kosten ontvangt. Dit zal tot verdere druk op de BelastingTelefoon leiden en reputatieschade voor de Belastingdienst.

Aanpak

Geadviseerd wordt niet betaalde termijnen VA 2022 met een belang in box 3 niet in te vorderen totdat het herstel via de definitieve aanslag (over belastingjaar 2022) in 2023 heeft plaatsgevonden. Kanttekening is dat deze inningsoplossing geen soelaas biedt voor burgers die nu een te lage teruggaaf VA krijgen.

In de sfeer van heffing kan de Belastingdienst burgers, die de VA niet willen betalen, niet adequaat tegemoetkomen: er zijn geen mogelijkheden om de voorlopige aanslag 2022 te verlagen omdat de IV-oplossing voor het herstel geen betrekking heeft op de VA 2022.

Stap 1: één maand uitstel herinneren, aanmanen, dwangbevel

De eerste stap van de inningsoplossing is om het versturen van de herinneringen, aanmaningen en dwangbevelen één maand uit te stellen. Dit betreft dan wel alle VA's 2022 IH en Zvw en niet alleen de VA's met vermogen in box 3. Bij deze maatregel blijven burgers die eens per jaar betalen of een machtiging hebben verstrekt voor een automatische incasso, wel gewoon betalen. Het staat burgers vrij om de machtiging voor een automatische incasso in te trekken. De Belastingdienst zal een dergelijk verzoek inwilligen.

Met de eerste stap stelt de Belastingdienst ook de vervolging uit van 40.000 vorderingen IH/ZvW van oudere jaren. Deze belastingplichtigen krijgen een maand later een herinnering, aanmaning of dwangbevel en een tussentijdse betaling wordt op juiste manier afgeboekt. Geadviseerd wordt om dit nadeel te accepteren.

De Belastingdienst gebruikt de eerste stap om een specifieke actie, gericht op het stilleggen van de invordering voor de VA's 2022 met een belang in box 3, voor te bereiden en uit te voeren. Belastingplichtigen met een belang in box 3 vallen onder stap 2. Belastingplichtigen die geen belang hebben in box 3, ontvangen na deze maand uitstel één brief (herinnering, aanmaning of dwangbevel) voor de twee vervallen termijnen.

Stap 2: pauzeren invordering VA 2022 bij belastingplichtigen met een box 3 belang

Bij de circa 600.000 VA met een box 3 belang kan de invordering worden gepauzeerd door de vorderingen in de zogenaamde Pauze en Parkeerregistratie te plaatsen.

Dit betekent het volgende:

-
- De burger wordt niet geconfronteerd met (dwang) invordering;
 - Verzoeken om uitstel verzoeken of bezwaarschriften worden gehonoreerd.
 - Burgers die (willen) meedoen met automatische incasso kunnen dat blijven doen;
 - Mocht er toch een VA 2022 betaald worden door een belastingplichtige uit de gepauzeerde groep, dan wordt deze betaling gewoon afgeboekt op de voorlopige aanslag.
 - Burgers zijn geen invorderingsrente verschuldigd;
 - Er is een optie om het verrekenen uit te zetten. Geadviseerd wordt om het verrekenen uit te zetten. Dit zorgt ervoor dat als er een teruggaaf ontstaat, deze niet wordt verrekenend met een voorlopige aanslag die is geplaatst in de Pauze en Parkeerregistratie.

Kanttekening is dat stap 2 alleen kan door ook "oude" openstaande IH-aanslagen te pauzeren. Burgers kunnen echter wel betalen en dit aspect kan de Belastingdienst communiceren in een te versturen brief aan deze groep. Het voorstel is dat deze pauzering blijft voortduren tot aan het opleggen van de DA 2022 in mei 2023. De Belastingdienst zal dan een aanpak ontwikkelen om de samenloop van de betalingsverplichting van de VA en de DA 2022 te synchroniseren. Doel is dat voor belastingplichtige inzichtelijk is hoe verplichtingen zijn ontstaan, hoe herstel is verwerkt en wat te doen, alsmede wat de gevolgen zijn van samenloop en mogelijke interferentie van de komende belastingjaren. Voorgesteld wordt dat de Belastingdienst een brief verzendt aan de groep van 600.000.

De pauzeringsmaatregel is niet hetzelfde als het verlenen van uitstel van betaling bij een VA. Bij uitstel van betaling is de belastingplichtige wel invorderingsrente verschuldigd na vervallen van de laatste termijn.

Het kan voorkomen dat burgers die onderdeel uitmaken van de gepauzeerde groep alsnog uitstel van betaling aanvragen voor de VA 2022. Als een burger uitstel aanvraagt wordt dit aangetekend bij de aanslag. Als de burger dan al een machtiging heeft gegeven voor automatische incasso wordt deze machtiging gedeactiveerd.

Toelichting Beslispunt 2

De campagne voor het doen van aangifte inkomstenbelasting over het belastingjaar 2021 start op 1 maart. U bent eerder geïnformeerd dat het online aangifteprogramma 2021 niet is aangepast op de gevolgen van het arrest HR van 24 december 2021. De gevolgen van het arrest HR worden op dit moment nader onderzocht. In het aangifteprogramma wordt het inkomen uit box 3 en de daaruit volgende verschuldigde belasting daarom nog berekend op basis van de door de HR verworpen berekening van het forfaitaire rendement. Hierdoor zien belastingplichtigen met box 3 inkomen in het aangifteprogramma een inkomen en een berekend belastingbedrag dat mogelijk niet juist is.

In deze notitie wordt u nader geïnformeerd over de consequenties hiervan en wordt u gevraagd hoe u wilt omgaan met de verwachte weerstand en de risico's om aangifte te doen met een aangifteprogramma dat nog niet in lijn is met het arrest HR.

Risico's optie 1: Vasthouden aan de gekozen koers

- De signalen bij de BelTel en op social media naar aanleiding van de voorlopige aanslag 2022 geven aanleiding om ook weerstand te verwachten bij burgers om aangifte te doen met een aangifteprogramma waarin de gevolgen van het arrest HR niet zijn verwerkt. Dit zal tevens kunnen leiden tot veel klachten en weerstandsgesprekken met burgers.
- In het verlengde daarvan bestaat het risico op reputatieschade voor de Belastingdienst omdat belastingplichtigen geen begrip hebben voor het feit dat het arrest HR nog niet in het aangifteprogramma 2021 is verwerkt, terwijl van belastingplichtigen wel wordt gevraagd dat zij duidelijk, stellig en zonder voorbehoud tijdig aangifte doen.
- Ook is er een risico dat burgers onjuist aangifte gaan doen – de grondslagen gaan manipuleren – om te bereiken dat de box 3 heffing (meer) in lijn is met (hun uitleg van) het arrest HR. Manipulatie van grondslagen zal leiden tot uitworp in verband met discrepantie met ingewonnen gegevens. Dit vraagt extra capaciteit voor uitworpbehandeling bij met name de directies P en MKB, waardoor minder tijd is voor reguliere werkzaamheden. Bovendien leidt dit tot een langere behandelingstermijn van de aangifte.
- Aangezien het arrest HR niet verwerkt is in het aangifteprogramma 2021 wordt bij een aantal belastingplichtigen box 3 berekeningen niet juist gemaakt. Dit leidt tot risico's op nadelige consequenties voor burgers. De omvang van de doelgroep is niet bekend, aangezien nog besluitvorming moet plaatsvinden op de wijze waarop het arrest HR zal worden toegepast. Deze risico's doen zich voor in de volgende situaties:
 - Bij het doen van aangifte worden fiscale partners met box 3 inkomen niet goed ondersteund bij het optimaal verdelen van de gemeenschappelijke inkomensbestanddelen en de rendementsgrondslag. Het programma berekent het forfaitaire rendement zonder rekening te houden met het arrest HR en dat zal in veel gevallen leiden tot een onjuiste belastingberekening. In deze gevallen kunnen fiscale partners bij het doen van aangifte geen optimale verdeling berekenen en kiezen.
 - Bij verschillende persoonsgebonden aftrekposten zoals zorgkosten en giften is het verzamelinkomen van belang voor de berekening van het niet aftrekbare drempelbedrag. Dit drempelbedrag wordt in een aantal gevallen te hoog berekend bij belastingplichtigen met inkomen uit box 3.

- Een te hoog berekend drempelbedrag voor bijvoorbeeld zorgkosten kan er toe leiden dat een aantal belastingplichtigen geen zorgkosten zal kunnen aftrekken, terwijl daar na herrekening van het verzamelinkomen met toepassing van het arrest HR mogelijk wel recht op bestaat.
- Bij het uitwerken van een herstelvariant zal worden gezien welke mogelijkheden er zijn om te hoge aanslagen vanwege een niet optimale verdeling tussen fiscale partners en het -achteraf gezien- ten onrechte niet aangeven van persoonsgebonden aftrekposten zo goed mogelijk te herstellen. Herstel kan formeelrechtelijk op drie wijzen plaatsvinden: via een zogenaamde aanvulling op de reeds ingediende aangifte door gebruikmaking van het later beschikbare herstellende aangifteprogramma, via bezwaar (en mogelijk een oproep daartoe) of via ambtshalve vermindering. Dit aspect vraagt ook zorgvuldige afweging. Bij de uitwerking wordt beoogd belastingplichtigen goed te informeren en bij herstel te ondersteunen zodat de administratieve last vóór burgers zo beperkt mogelijk wordt gehouden. Deze uitwerking zal aan u worden voorgelegd.

Risico's optie 2: Verlengen van de termijn voor het doen van aangifte voor alle belastingplichtigen.

- Indien bij de voorjaarsbesluitvorming gekozen wordt voor de geautomatiseerd verwerkbare herstelvariant die nu in onderzoek is, is aanpassing van het aangifteprogramma mogelijk vóór 1 juli 2022. Indien op een later moment wordt beslist of tot een andere variant wordt beslist zal aanpassing van het aangifteprogramma meer tijd en capaciteit vergen.
- Het is technisch en juridisch niet mogelijk deze tegemoetkoming te beperken tot alleen degenen met box 3 inkomen, waardoor de verlengde aangiftetermijn voor alle belastingplichtigen geldt.
- De aangiftetermijn, en daarmee de aangiftecampagne, zal ten minste tot 1 september 2022 voor alle aangiften worden verlengd, uitgaande van de gebruikelijke aangiftetermijn van 2 maanden. In het reguliere proces kunnen belastingplichtigen individueel en ongemotiveerd uitstel vragen tot 1 september. Door de aangiftetermijn te verlengen is individueel uitstel niet nodig.
- Om belastingplichtigen te informeren is goede communicatie nodig, mogelijk een massale mailing nodig met gevolgen voor Print&Mail. Dit zorgt voor een grote verstoring van de zorgvuldig geplande aangiftecampagne en voor een toestroom aan contacten op onze kanalen.
- Verlenging van de aangiftetermijn verlengt niet de aanslagtermijn. De inspecteur heeft dus minder tijd voor de aanslagregeling, wat kan klemmen in meer complexe situaties die onderzoek vereisen.
- ○ Afhankelijk van het aantal belastingplichtigen, waaronder ook belastingplichtigen die in hun aangifte geen belang in box 3 hebben, dat gebruik maakt van de verlengde aangiftetermijn kan de productieplanning (aanslagoplegging) van de Belastingdienst verstoord worden.
- Het vaststellen van aanslagen na 1 september 2022 betekent dat afnemers van het vastgestelde inkomensgegeven dit later ontvangen. Dit heeft gevolgen voor inkomensafhankelijke regelingen, zoals Toeslagen.
- Als de aangifte niet vóór 1 mei gedaan wordt, wordt op grond van de wet belastingrente in rekening gebracht als de aanslag afwijkt van de aangifte. Om dit te voorkomen zal bij beleid bepaald moeten worden dat geen

belastingrente in rekening gebracht wordt en moeten de systemen van de Belastingdienst aangepast worden.

- Aan iemand die om welke reden dan ook niet vóór 1 mei aangifte doet, maar wel binnen de verlengde aangiftetermijn, wordt dus geen belastingrente in rekening gebracht.
- De mogelijkheid tot verlenging van de inlevertermijn staat open voor alle belastingplichtigen. Daarnaast is het technisch niet mogelijk om de box 3 - elementen in de aanslag buiten de berekening van de belastingrente te houden. Verlenging van de aangiftetermijn leidt daarmee tot een derving van ontvangen belastingrente, die hoger wordt naarmate de verlengingstermijn langer is. Verlenging tot 1 september leidt tot een derving van ca. € 22 mln., waarvan € 12 mln. in 2022; bij iedere maand extra verlenging stijgt de derving.
- Iedereen kan vanaf 1 maart 2021 aangifte doen, dus bijvoorbeeld bijvoorbeeld burgers die menen recht op teruggave te hebben, hoeven niet te wachten met het indienen van de aangifte. Deze optie heeft echter mogelijk gedragseffecten in de zin dat meer burgers gaan twijfelen aan nut en noodzaak om wel vóór 1 mei aangifte te doen of dat later indienen van de aangifte, in afwachting van een nieuw aangifteprogramma, wellicht beter is.
- Ook deze optie zal kunnen leiden tot klachten en weerstandsgesprekken bij de BelTel en tot reputatieschade.
- De massamediale campagne is zorgvuldig voorbereid en gepland. Deze optie is hierin niet meegenomen en zal moeten leiden tot een last minute aanpassing van deze campagne. Dit is risicovol.

Voorkeur vanuit uitvoeringsperspectief

Vanuit uitvoeringsperspectief, waarin ook het burgerbelang en communicatie aspecten zijn meegenomen, is optie 1 de voorkeursoptie.

De keuze is vooral gebaseerd op het zoveel mogelijk uitgaan van een consistente lijn in het benaderen van de oplossing en op herkenbare communicatie waardoor onduidelijkheid bij burgers zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Toelichting Beslispunt 3

3.1. Tegenbewijs rechtsherstel

- Op basis van een eerste inventarisatie van de uitvoeringsaspecten is geconcludeerd dat een tegenbewijsregeling vier keer de beschikbare toezichtscapaciteit overschrijdt, en de tegenbewijsregeling daarmee onuitvoerbaar lijkt. Er wordt gekeken of er mogelijkheden zijn om een tegenbewijsregeling beter behapbaar te maken. De omvang van de doelgroep die van de tegenbewijsregeling gebruik wil maken en de mogelijkheid de verzoeken om tegenbewijs geautomatiseerd te verwerken spelen daarbij een rol. Het eerste aspect hangt nauw samen met de nog te maken keuzen ten aanzien van herstel waaronder de hoogte van de nieuwe forfaitaire rendementspercentages. Het tweede aspect wordt nader onderzocht, maar valt samen met benodigde capaciteit voor uitwerken van het forfaitaire rechtsherstel. Daar ligt nu de prioriteit. In ieder geval zal toezicht op een tegenbewijsregeling veel capaciteit kosten. Of er überhaupt toezicht mogelijk is, is afhankelijk van de wijze en grootte van de tegenbewijsregeling.
- Daarnaast is het voor veel belastingplichtigen nauwelijks mogelijk om met terugwerkende kracht hun werkelijk behaalde rendement zelf te bepalen.
- Onze inschatting is echter dat het niet bieden van de mogelijkheid tot tegenbewijs wanneer het forfaitaire rendement hoger is dan het werkelijke rendement op gespannen voet staat met het arrest van de HR.
- Daarbij speelt mee dat het forfaitaire herstel aansluit bij vermogensuitsplitsing die ook in de aangiftesystemen wordt gehanteerd. In elke variant zullen daardoor voor bepaalde vermogensbestanddelen met een afwijkend risicoprofiel en verwacht rendement eenzelfde verondersteld forfaitair rendement in aanmerking worden genomen.
- Het bieden van een adequaat rechtsherstel (met een tegenbewijsregeling met maatwerk voor gevallen waarin het rechtsherstel niet goed uitpakt) zal de aanvaardbaarheid van het rechtsherstel vergroten en daarmee het aantal bezwaarschriften, procedures en klachten beperken.
- Als externe deskundigen adviseren dat de afwezigheid van een tegenbewijsregeling niet juridisch houdbaar is, kan eveneens worden gevraagd of de externe deskundigen voldoende rechtvaardiging ziet voor bepaalde afbakeningen van een eventuele tegenbewijsregeling met het oog op de uitvoerbaarheid:
 - Enkel indien het werkelijk rendement in de gehele periode 2017-2022 lager is dan het forfaitair berekende rendement;
 - Een drempel voor tegenbewijs, waarbij tegenbewijs alleen wordt opengesteld vanaf een bepaald fiscaal belang;
 - Enkel indien de geheven belasting hoger is dan het genoten daadwerkelijke rendement.
- De verschillende varianten van een tegenbewijsregeling moeten allen nog worden beoordeeld op uitvoerbaarheid.

3.2. Tegenbewijs spoedwetgeving

- De spoedwetgeving betreft de jaren 2023 en 2024, namelijk de periode tot de introductie van het toekomstige stelsel, waarvan de inwerkingtreding met ingang van 2025 is afgesproken in het coalitieakkoord.
- De spoedwetgeving zal qua vormgeving aansluiten bij de hersteloperatie.
- Belangrijk verschil t.o.v. de hersteloperatie is dat o.b.v. de spoedwetgeving geen keuze voor belastingplichtigen meer bestaat om het huidige stelsel van box 3 toe te passen, als dat in de individuele situatie gunstiger uitpakt.

- De overwegingen omtrent de tegenbewijsregeling voor de spoedwetgeving komen voor een groot deel overeen met de overwegingen bij de hersteloperatie. Onze inschatting is ook voor de situatie van de spoedwetgeving dat het niet bieden van de mogelijkheid tot tegenbewijs in sommige gevallen op gespannen voet staat met het arrest van de Hoge Raad.
- Verschil tussen hersteloperatie en spoedwetgeving ligt in de volgende aspecten: we kunnen ons voorstellen dat in de hersteloperatie meer ruimte is om geen of een beperkte tegenbewijsregeling op te nemen, waartegen in een wettelijk bepaalde situatie zoals door de spoedwetgeving voor de jaren 2023 en 2024 juist wél een tegenbewijsregeling noodzakelijk is.

3.3. Vermogensbelasting

- Een vermogensbelasting is juridisch beter verdedigbaar dan het huidige box 3 omdat deze in tegenstelling tot een forfaitaire behandeling niet voor een ongelijke behandeling van gelijke gevallen zorgt. De belasting wordt geheven over een objectief gegeven, de hoogte van het vermogen.
- Naar verwachting is een vermogensbelasting die voorkomt dat de gezamenlijke heffing van inkomstenbelasting en vermogensbelasting hoger is dan 85% van het totale inkomen in ieder geval verenigbaar met het EVRM. Dit volgt uit jurisprudentie over een Franse vermogensbelasting.¹ Nederland kende voor 2001 in de toen geldende vermogensbelasting een soortgelijke bepaling, de 68%-regeling.
- Het opnemen van een dergelijke bepaling maakt de belasting echter aanzienlijk complexer, wat deze mogelijk nog lastiger maakt voor spoedwetgeving die op korte termijn geïmplementeerd moet worden. In het geval de vermogensbelasting in de plaats komt van box 3, is bovendien het inkomen uit vermogen niet meer een bekend gegeven. Dit heeft gevolgen voor de doorwerking naar inkomensafhankelijke regelingen.
- Ook zou hierdoor bij de toepassing van een '68%-regeling' de vermogensbelasting alleen worden afgezet tegen box 1- en box 2-inkomen.
- Dit roept de vraag op of het juridisch verdedigbaar zou zijn om – als tijdelijke oplossing – een vermogensbelasting in te voeren zonder "68%-regeling" of soortgelijke bepaling. Overigens is het de vraag op welke termijn een vermogensbelasting (met of zonder maximum-bepaling) kan worden geïmplementeerd. Een nieuwe belasting invoeren is een grote structuurwijziging voor de Belastingdienst waarvoor geen standaardtermijnen bekend zijn. Een eerste inschatting zal deze week met een weging op de hand toets worden bepaald.

¹Imbert de Tremiolles v. France, EHRM 4 januari 2008, nr. 25834/05.

Toelichting informatiepunten

Informatiepunt: signalen uit de uitvoering

De uitvoering ondervindt op dit moment reeds de gevolgen van de uitspraak op 24 december. Om hier een beeld van te vormen hebben we de stand van zaken omtrent de bezwaren en social media/ belasting telefoon in kaart gebracht.

- *Stand van bezwaren*

Na de uitspraak van 24 december 2021 zijn er tot half februari 53.618 bezwaren geregistreerd. Dit aantal zal verder toenemen, omdat grote hoeveelheden bezwaren die door fiscale adviseurs zijn ingediend, nog gescand moeten worden, alvorens geregistreerd te kunnen worden. Daarnaast zijn er achterstanden bij de selectie ontstaan en bedraagt de voorraad op deze afdeling circa 9.000 bezwaren.

Het reguliere aantal ingediende bezwaren, dat normaal gesproken in de maand januari binnenkomt, bedraagt gemiddeld 3.000.

- *Stand van zaken Belastingtelefoon en sociale media*

Om een accuraat beeld te krijgen van de aantallen bellers en meldingen via social media wordt nagegaan hoe we dit kunnen concretiseren.

Het beeld dat nu aanwezig is dan we via social media aanzienlijk extra meldingen per week krijgen. Ook de Belastingtelefoon ontvangt navenant meer telefoon (weerstandsgesprekken) per dag.

Informatiepunt: lopende procedures HR over box 3

In drie lopende HR-procedures over het oude en huidige box 3-stelsel zal uiterlijk 1 maart a.s. de A-G een conclusie wijzen:

- *HR 21/04407*: in deze procedure heeft het gerechtshof geoordeeld dat de box 3-heffing in 2015 en 2016 (oude stelsel) én in 2017 en 2018 (nieuwe stelsel) strijdig is met het EVRM. Er is op maandag 7 februari jl. namens de staatssecretaris een conclusie van dupliek ingediend. De tekst van de conclusie van dupliek is aan de staatssecretaris voorgelegd in de nota van 3 februari jl., met nr. 2022-0000037912. In deze procedure speelt de formeelrechtelijke kwestie over de toepassing van art. 9.6, lid 3, Wet IB en art. 45aa UR IB. Belanghebbende heeft niet tijdig bezwaar gemaakt tegen de aanslagen ib 2017 en 2018 en heeft ingevolge art. 9.6, lid 3, Wet IB verzocht om ambtshalve vermindering van die aanslagen. Deze verzoeken zijn afgewezen omdat uit art. 45aa UR IB volgt dat een aanslag ib niet wordt verminderd vanwege een arrest dat is gewezen nadat de aanslag onherroepelijk is komen vast te staan.
- *HR 21/04840 en HR 21/04353*: in geschil is of de box 3-heffing over 2016 en 2017 voor belanghebbende een individuele en buitensporige last vormt. Het gerechtshof is van oordeel dat niet aannemelijk is geworden dat voor belanghebbende sprake is van zodanige omstandigheden dat sprake is van een buitensporige last. In de onderhavige procedure heeft belanghebbende bezwaar gemaakt tegen de definitieve aanslag IB 2017, welke bezwaar als massaal bezwaar (MB) is aangewezen. Het Hof heeft de MB-rechtsvraag (terecht) niet beantwoord.

Er lopen ook nog twee HR-procedures over alleen het huidige box 3-stelsel waarin (enkel) de vraag speelt of de box 3-heffing voor de betreffende belastingplichtige een individuele en buitensporige last vormt:

- *HR 21/03587*: in geschil is de vraag of de aanslagen IB 2017 en 2018 voor zover deze betrekking hebben op het box 3-inkomen verminderd moeten worden omdat sprake is van een individuele en buitensporige last.

Het gerechtshof heeft deze vraag ontkennend beantwoord. De vraag of het box 3-stelsel vanaf 2017 strijdig is met het EVRM is terecht onbeantwoord gebleven. Verwachte datum arrest 16 mei 2022 (dus niet eerst een conclusie van de A-G).

- *HR 21/05122*: In geschil is de vraag of de aanslag IB 2017 voor zover deze betrekking heeft op het box 3-inkomen verminderd moeten worden omdat sprake is van een individuele en buitensporige last. Het gerechtshof heeft deze vraag ontkennend beantwoord. De vraag of het box 3-stelsel vanaf 2017 strijdig is met het EVRM is terecht niet beantwoord. In deze procedure is onlangs een verweerschrift ingediend bij de HR.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESPREKING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directie
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Nota box 3 politieke vierhoek 8 maart en budgettaire informatie

Datum

4 maart 2022

Notanummer

2022-0000083642

Bijlagen

1. Nota politieke vierhoek d.d.
2. Nota schenkingsvrijstelling
3. Budgettaire informatie box
4. Toelichting gehanteerde re

Aanleiding

Op de agenda van de politieke vierhoek van dinsdag 8 maart staan het box 3-stelsel en de verlaging van de schenkingsvrijstelling voor de eigen woning per 2023. Deze notitie vraagt uw akkoord op de verzending van deze stukken. Na verzending ontvangt u een adviesnotitie voor de vierhoek. De Minister van Financiën is niet aanwezig bij de politieke vierhoek. Er is ter informatie een nadere analyse van de budgettaire gevolgen inzake box 3 bijgevoegd. Deze wordt niet gedeeld met de vierhoek.

07.03.2022

Akkoord

Beslispunten

Bent u akkoord met de verzending van de notitie over het box 3-stelsel?

- De notitie vraagt akkoord aan de politieke vierhoek op het besluitvormingsproces. De aanpak is om de verschillende onderwerpen (verleden – heden – toekomst – dekking) separaat te behandelen en uiteindelijk het pakket voor box 3 in samenhang te bezien. Dit maakt het mogelijk om alle onderwerpen inhoudelijk te behandelen en borgt de integrale besluitvorming.
- Het voorstel is om box 3 voor het eerst in samenhang te bespreken in de vierhoek van 29 maart. Zo kan er besloten worden over de invulling van de richtingennotitie per 1 april. De definitieve keuzes voor box 3 zullen gemaakt worden in samenhang met de rest van de voorjaarsbesluitvorming.
- Daarnaast biedt de notitie een beknopt overzicht van de belangrijkste keuzes en de afwegingen daarbij. Het doel hiervan is om de vierhoek de mogelijkheid te bieden om richting te geven voor de nadere uitwerking.

Bent u akkoord met de verzending van de notitie over de verlaging van de schenkingsvrijstelling?

- Er is naar aanleiding van een toezegging op 1 maart een kamerbrief verstuurd met een schriftelijke toelichting op de (on)mogelijkheden tot afschaffing danwel verlaging van de schenkingsvrijstelling voor de eigen woning (jubelton) per 2023.
- De brief schetst dat het mogelijk is om de schenkingsvrijstelling eigen woning te verlagen tot het niveau van het bedrag van de eenmalige verhoogde vrijstelling tussen ouders en kinderen (€ 27.231). Daarmee wordt in ouder-kindrelaties de schenkingsvrijstelling voor de eigen woning de facto afgeschaft. Dit zorgt voor een additionele opbrengst van € 7 miljoen per jaar tot 2042.

- In de brief is toegezegd de kamer na het krokusreces te informeren over de verlaging van de schenkingsvrijstelling. De vierhoeknota vraagt akkoord om een kamerbrief te versturen die de verlaging per 2023 aankondigt. De opbrengst van de verlaging zal betrokken worden bij de voorjaarsbesluitvorming. / 0
- Het nadeel van het aankondigen voor de voorjaarsbesluitvorming is dat het niet meer mogelijk is om de maatregel zelf te betrekken bij de integrale afweging. Om deze reden wordt het vroegtijdig aankondigen van maatregelen in de regel niet geadviseerd. Het betreft in dit geval wel een doelmatige maatregel met een beperkte budgettaire opbrengst en brede steun van de kamer. / 6

Ter informatie

- Vanuit DGFZ/Analyse is een laatste stand van zaken gemaakt van de budgettaire ramingen inzake box 3 van de volgende onderwerpen:
 1. *Overzicht huidige box 3*: wie zijn de belastingplichtigen? //
 2. 2017-2022, *Herstel box 3*:
 - a. Vergelijking spaarvariant en variant waarbij spaargeld en beleggingen worden gecompenseerd, via forfaits en de werkelijke vermogensmix. //
 - b. Met en zonder tegenbewijsregeling. //
 - c. Iedereen recht op herstel of in 2017 t/m 2020 alleen bezwaarmakers. //
 3. Analyse van de belastingplichtigen die niet onder herstel vallen.
 4. Vanaf 2023: Ramingen varianten *spoedwetgeving*.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

wo 9/3 15.15 u

TER BESLISSING EN BESPREKING OP 9 MAART

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Nota bespreking box 3 d.d. 9 maart

Datum
8 maart 2022

Notanummer
2022-0000083787

Bijlagen
1. Geüpdatete contourennota

Aanleiding

Op woensdag 9 maart vindt de wekelijkse bespreking over box 3 plaats. In dit overleg wordt een update gegeven van de mogelijkheden voor het rechtsherstel en willen we met u de nadere analyse van de budgettaire gevolgen bespreken die in de weekendtas zat (bij nota DBT 83787). Ook wordt de bijgevoegde geüpdatete contourennota voor akkoord aan u voorgelegd en bespreken we graag de nota DGBD 70044 over de in te dienen reactie op een advies van Advocaat-Generaal Niessen. Ten slotte krijgt u een update met betrekking tot het externe juridisch advies.

Beslispunten

Rechtsherstel

Beslispunten hoofdlijnen vormgeving

1. Gaat u ermee akkoord dat wordt uitgegaan van het brede rendementsbegrip?
2. Gaat u akkoord met de invulling van de spaarvariant (variant 1) en de forfaitaire variant voor meer vermogensbestanddelen (variant 2)? We adviseren de spaarvariant te presenteren als voorkeursvariant.

Bespreekpunten hoofdlijnen vormgeving

1. Wilt u de voorkeur voorleggen voor de brede doelgroep?
2. Heeft u – in afwachting van het externe juridische advies – een voorkeur voor wat betreft een tegenbewijsregeling?

Beslispunten vormgeving forfaits

3. Gaat u akkoord met het voorstel om voor schulden uit te gaan van de hypotheekrente?
4. Gaat u akkoord met het rekening houden met kosten bij variant 2?
5. Gaat u akkoord met het niet rekening houden met huurinkomsten bij variant 2?
6. Gaat u akkoord met het baseren van rendementen op basis van jaar t?

Geüpdatete contourennota

Bent u akkoord met de aanpassingen van de contourennota?

og. 03. hoh
Besproken
ja en akkoord
ja
Mull

ja
ja
ja
ja

Kern

1. Rechtsherstel [Verleden]

- Uitgangspunt voor het rechtsherstel is een geautomatiseerde oplossing. In de voorgelegde varianten wordt uitgegaan van de werkelijke samenstelling van het vermogen op peildatum 1 januari zoals de belastingplichtige die heeft aangegeven in zijn aangifte.
- Over de werkelijke samenstelling van het vermogen wordt met forfaitaire rendementspercentages voor het betreffende jaar een nieuw voordeel uit sparen en beleggen berekend met forfaitaire rendementspercentages die beogen beter aan te sluiten bij het daadwerkelijk rendement op individueel niveau. Daarvoor hebben wij twee varianten uitgewerkt:
 - 1. Spaarvariant:** het forfaitaire rendement op spaargeld en schulden wordt aangepast, voor de overige vermogensbestanddelen wordt het huidige forfait voor beleggingen (rendementsklasse II) gehanteerd.
 - 2. Meerdere vermogensbestanddelen:** het forfaitaire rendement op spaargeld en schulden wordt aangepast én het forfaitaire rendement op meer vermogensbestanddelen wordt aangepast, waarbij wordt aangesloten op de rubrieken in de aangifte.
- De inschatting is dat beide varianten maakbaar zijn in de systemen van de Belastingdienst. De exacte uitvoeringsgevolgen moeten nog in beeld worden gebracht. De herstelactie heeft gevolgen voor diverse processen (bijvoorbeeld voor inkomensafhankelijke regelingen, in internationaal verband, bij reeds vastgestelde carrybacks etc.). De gevolgen worden nog in beeld gebracht maar zullen niet allemaal komende week/weken duidelijk zijn waarbij het risico bestaat dat niet alles wordt overzien en ook niet voor alles een oplossing beschikbaar is. Dit is de enige optie (beide varianten) die geautomatiseerd ondersteund kan worden.
- Als de nieuwe berekening in het voordeel van de belastingplichtige uitpakt, ontvangt de belastingplichtige rechtsherstel, ter grootte van het verschil tussen de oorspronkelijke berekening en de nieuwe berekening op grond van de gekozen variant van rechtsherstel.
- Naast de genoemde herstelvarianten zal naar de vierhoek ook de optie worden gepresenteerd om de box 3-heffing in alle jaren op nihil te zetten (variant 3).

Beslis-/bespreekpunten hoofdlijnen vormgeving

Beslispunt 1 – Begrip werkelijk rendement

Gaat u ermee akkoord dat voor de hersteloperatie voor de vaststelling van het begrip 'werkelijk rendement' wordt uitgegaan van het directe rendement (rente, dividend, etc.) plus het indirecte rendement (gerealiseerde en niet gerealiseerde waardemutaties)?

- Het vaststellen van het begrip 'werkelijk rendement' is van belang voor het bepalen van de hoogte van de forfaits in de herstelvarianten – omdat met die forfaits wordt beoogd het werkelijk behaalde rendement beter te benaderen – en bij een eventuele tegenbewijsregeling.
- Aan drie externe deskundigen is advies gevraagd over de invulling van het begrip werkelijk rendement. U heeft dit advies op 1 februari jl. naar de TK gestuurd.
- Uit het arrest van de HR blijkt dat het werkelijk rendement in ieder geval direct rendement (rente, dividend, etc.) omvat.
- De deskundigen geven aan dat bij de bepaling van het werkelijke rendement tevens rekening moet worden gehouden met het indirecte rendement, de

Alkwaad

- gerealiseerde of ongerealiseerde waardemutaties van vermogensbestanddelen.
- Het niet meenemen van het indirecte rendement bij het rechtsherstel zou de derving van het rechtsherstel sterk verhogen. Het overgrote deel van de opbrengst van box 3 van 25 mld euro over 2017-2022 zou daarmee verdampen.
 - Door het meenemen van het indirecte rendement in het werkelijk rendement zullen beleggers en eigenaren van bezittingen die geen of weinig direct rendement opleveren (bijvoorbeeld een vakantiewoning die niet verhuurd wordt) in veel gevallen geen of een minder groot bedrag krijgen dan als er uitsluitend direct rendement wordt meegerekend. Deze belastingplichtigen zullen dit mogelijk onrechtvaardig vinden wat kan leiden tot klachten en procedures. In een conclusie van A-G Niessen genomen op 24-2 jl., geeft hij aan dat het werkelijk rendement het direct rendement omvat. De HR heeft nog geen uitspraak gedaan in deze zaak. Zowel de deskundigen en A-G Niessen melden overigens dat het aan de rechter is om (zo nodig) het rechtsherstel te toetsen.
 - In de zes geselecteerde proefprocedures in de procedure massaal bezwaar 2017-2018 heeft de inspecteur in afstemming met de gemachtigde van de belanghebbenden, de Bond voor belastingbetalers, het rendement vastgesteld door te rekenen met rente en bruto dividend, zonder aftrek van kosten. Eenzelfde afstemming voor 2019 was bijna rond. De procedure massaal bezwaar zag op de rechtsvraag of het forfaitaire stelsel houdbaar was. De vaststelling van het rendement in die procedures was een bijkomende vraag die om feitelijke discussie daarover bij de rechter te voorkomen tussen partijen voorafgaand aan de procedures is afgestemd.

Procesbelang

Beslispunt 2 – Forfaits variant 1 en 2

Gaat u op hoofdlijnen akkoord met onderstaande invulling van de nieuwe forfaits in variant 1 en 2? In beslispunten 3 t/m 6 worden enkele specifieke vormgevingskeuzes voorgelegd.

Wij adviseren u variant 1 als voorkeursvariant te presenteren in de vierhoek.

- Uitgangspunt bij beide varianten is de werkelijke vermogensmix van de belastingplichtige, op basis van de bekende gegevens in de aangifte en aanslag op peildatum 1 januari. De fictieve onderverdeling van vermogen in rendementsklasse I en II vervalt. Hiermee zal het stelsel dichter aansluiten bij een heffing over inkomen waarvan kan worden aangenomen dat een individuele belastingplichtige het daadwerkelijk heeft genoten. In beide

varianten zullen echter gevallen resteren waarbij het werkelijk rendement lager is dan het (nieuw) forfaitair berekende rendement. Het blijft daarmee onzeker of deze varianten (voldoende) in lijn zijn met het arrest van de Hoge Raad.

- Bestaande vrijstellingen en de aangegeven verdeling tussen partners worden overgenomen en ook het heffingvrije vermogen blijft van invloed bij de herstelvarianten.

Variant 1: aanpassing forfaitaire rendement spaargeld.

- Het forfaitaire rendement voor **spaargeld wordt aangepast.**
- Voor overige bezittingen blijft het forfaitaire rendementspercentage voor beleggingen uit het huidige box 3-stelsel in stand (rendementsklasse II). Dit rendementspercentage is gebaseerd op meerjarige gemiddelde rendementen op effecten en onroerende zaken.
- Voor schulden wordt – indien u akkoord gaat met beslispunt 3 – aangesloten bij de gemiddelde hypotheekrente voor huishoudens.
- Met deze variant wordt met name rechtsherstel geboden aan spaarders. Vrijwel alle belastingplichtigen met spaargeld krijgen geld terug. Uitzondering betreft een beperkte groep spaarders met verhoudingsgewijs weinig spaargeld, waarbij in het huidige forfaitaire stelsel een grotere hoeveelheid spaargeld is verondersteld.
- Belastingplichtigen met verhoudingsgewijs meer beleggingen dan de wetsfictie zullen geen rechtsherstel ontvangen. Voor belastingplichtigen met laagrenderende beleggingen zal het forfaitaire rendement vaker dan bij variant 2 hoger uitvallen dan het werkelijk behaalde rendement. Dit zal tot juridische risico's, extra klachten, procedures en beroep op een mogelijke tegenbewijsregeling leiden.

Tabel 1. Rendementen Variant 1. De rendementen met een asterisk zijn een raming.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Spaargeld	0,25%	0,12%	0,08%	0,04%	0,01%	0,02%*
Beleggingen	5,39%	5,38%	5,59%	5,28%	5,69%	5,53%
Schulden	3,43%	3,20%	3,00%	2,74%	2,47%	2,37%*

Variant 2: Aanpassing forfaitaire rendementen meerdere vermogensbestanddelen

- Het forfaitaire rendement op spaargeld en schulden wordt aangepast én het forfaitaire rendement voor **meer vermogensbestanddelen wordt aangepast**, waarbij wordt aangesloten op de rubrieken in de belastingaangifte. (zoals spaargeld, onroerende zaken, effecten, overig en schulden).
- De hoogte van de forfaits wordt gebaseerd op het directe rendement (zoals huur, rente, dividend) alsmede op gerealiseerde en ongerealiseerde waardemutaties.
- Ook kosten die gemaakt worden voor het behalen van de rendementen worden – indien u akkoord gaat met beslispunt 4 – in het forfait meegenomen. In de toelichting is uitgebreid uitgelegd hoe de percentages tot stand zijn gekomen.
- Deze variant kent een hogere budgettaire derving dan variant 1 en zal vaker tot rechtsherstel leiden voor beleggers met hoogrenderend vermogen. Daar staat tegenover dat het minder vaak dan in variant 1 zal voorkomen dat belastingplichtigen een lager werkelijk rendement hebben dan het nieuw forfaitair berekende rendement, wat de hoeveelheid klachten, procedures en beroepen op een mogelijke tegenbewijsregeling kan beperken.
- Bij deze variant zullen beleggers in effecten over 2018 en 2020 veel geld terug krijgen, terwijl zij in 2017, 2019 en 2021 sterk hebben geprofiteerd van